

نينهن جا ناتا

لفافي جي مٿان ته منهنجي ملڪدريس هئي پر پنيان؟....

مجليءَ جي هزارين تارن گڏجي هڪ شڪ هنيو دل آندڙ! ڪرسي جي پٺ سان پني لڳائي ڇڏيم. ڪجهه دير بند لفافي مٿان، نيام، هڪبلڪلئي ڌاري نيلر هلندي چلندي رهي ... پيتي بند نه پئي ٿي سگهيس. هوءَ زوري ڪپڙا جهلي اها بند ڪري رهي هئي. ڪمري جي وچ تي پهچي به مان کيس ڪجهه چئي نه سگهيو هوس. هاڻ همت ڪئي ڪري چيم، ”نٿي بند ٿيئي، ته زوريءَ ڇو ٿي بند ڪرينس؟ ٽي ڪپڙا ڪڍي وٺ نه!“

نيلر جو هڪ هٿ پيتي مٿان پهيو هٿ زمين تي هو. وڏيون کليل اکيون مون طرف ڪري. هوءَ ڪن لاءِ فريزنگ پوز ۾ ڏسندي رهي.

نيلر کي ڪجهه ڇوڻ جي اهلي گهڙي هئي پر سندس اکين ۾ ايترا سوال ڀريل نظر پئي آيا جو مون کي جيڪي ڪجهه چوڻو هو سو سڀ وسري ٿي ويو.

اچل ٿيئي هوءَ پيتيءَ مٿان چڙهي ويئي ۽ پيتي بند ٿي ويئي. هن اٿي ملڪيڪين سان منهن اگهيو. ملڪين ته سندس منهن تي مون کي پگهر جو هڪ ڦڙوبه نظر نه پئي آيو، پوءِ به هن منهن اگهيو. مون کي ياد آهي سندس اها شڪل گلابي سندرتا، چمڻ جو احساس اڀاريندڙ تازگي ... مون اکيون هيٺ ڪري غاليجي جي گلن ۾ نهارڻ پسند ڪيو ۽ هوءَ بهنگ ڪڍي بهاهر هلي ويئي.

”ٽڪسي - ٽڪسي“ بهارين، پري کان آواز آيو. سرير ۾ اوچتو ڦڙتي اچي ويئي ۽ بهاهر نڪري پڪاريم - ”نيلو!“ اوچتو منهنجي اڳيان هڪ اچي پت ڪڙي ٿي ويئي بمبلي جو ماتري جي سڪيا ورتل قدآور - سرير!.... نظر جو هٿو نڍوئي ويو. ”هن گهر ۾ هن عورت لاءِ ڪلهه جاءِ ڪانهي! بمبلي جو حڪم نڪتو. منهنجي وات مان اکر ڪونه اڪليو. آندر هليو آيس.“

آڇ ساڳيءَ نيلوءَ جو خط آيو آهي. هيءُ گهر، جنهن ۾ نوڪر چاڪر ۽ الاهي مهمان، ڪتابلا بمبليون - طوطا، خبر ناهي ڪيڏو عالم پلجي رهيو آهي ۽ اتر نيام لاءِ جڳهه ڪانه هئي!.... خط نه هو، ڇهن پٺن جو داستان هو:

منهنجن ٻارڙن جا پٽ،

طلاق نامو هٿ ۾ ملڻ کانپوءِ مون کي خط لکڻ جو نه اڌڪار رهيو آهي، نه رچي. پوءِ به خط لکڻ ويٺي آهيان. خبر ناهي ڪهڙي اها پريڙا آهي - شايد پنهنجي نوڪريءَ جي دوران (مون کي سوشل ورڪر طور جيوئي پروپيلر ملڻ ۾ نوڪري مليل آهي، اڳيئي خبر پئجي چڪي هوندي توهان کي) جيڪي آزمودا مليا آهن تن مان، پنهنجي جيون جي پڇڻ تڏن جا ڪجهه ڪارڻ معلوم ڪري ورتا اتر، اهيئي توهان کي ٻڌائڻ تي چاهيان.

ڪهڙي نه عجيب ڳالهه! هي نوڪري اهڙي آهي جنهن ۾ مون کي هن مل جي مزورن ۽ مزوريائين جا جهڳڙا ساڄهڻا آهن، کين سٺيون عادتون سيکارڻيون آهن، سندن پڳل رشتا ٺاهڻ جو بخت ڪرڻو آهي - آهي نه انڌي جو انڌن کي رستو ڏيکارڻ وارو ڪم!

مگر آڏن کي راهه ڏيکاريندي، روشني منهنجن اکين ۾ ڪهي پئي آهي!

توهان جي گهر ۾ شادي ڪري اچڻ سان ئي مون کي محسوس ٿيو هو ته منهنجي پيڪي گهر ۽ توهان جي گهر ۾ تمام گهڻو تفاوت آهي. پئسي، پنجن، سندرتا ۽ سماجڪ درجي ۾ تههڻي گهربلڪل هڪ جهڙا هئابلڪ ڪلا - وڪاس ۾ به

توهان جي گهر ۾ جيڪا ڳڻڻ وڃڻ جي لحاظ کان ترقي ٿيل هئي، انلا گهٽ ۾ گهٽ هڪ جنم ته ڪنهن کي به لڳڻو مٿي پري جيڪر! ۽ ڪلا - وڪاس منهنجي مٿن جي گهر ۾ به گهٽ ڪين ٿيل هو. مون جنهن وقت نرت - ڪلام نالو ڪڍيو هو، ان وقت منهنجي ننڍي پيٽ چترڪاريءَ ۾ انعام کڻي چڪي هئي - وڏي پيٽ هڪ سٺي اسٽيج ڪلاڪار ٿي چڪي هئي ۽ وڏي حاصلات ته اها هئي جو گهر ۾ ماءُ پيءُ ننڍي پلڙ اهڙي پيار ۽ ساوڪ سان ٿي ورتيائين، جو جهڳڙو اکر اسانجي ڪتبي ڊڪشنري مان بلڪل غائب ٿي ڏنو! اسان جو پيءُ بلڪل مٿي نرم دل وارو انسان هو. سدائين پٽي گهٽ جو هي بيت زبان تي هوس: نمي ڪمي نهار تون، ڏم وڏو ڏک. انجي مٿي توهان جي دادا چاڪا ته ملڻيءَ ۾ نوڪري ڪئي هئي انڪري، هر ڳالهه ۾ کيس پنهنجو آرڊر مڃڻ نڪ لڳندو هو. هو اها ڳالهه ڀلجي ويو هو ته گهر ملڙي جو مورچو ناهي، گهر وڙهڻ لاءِ تياري ڪندڙ لشڪر ناهي. گهر شانس تي ۽ سرجنا جو هڪ آڪيرو آهي. جتي سوڙهيءَ پل تان لنگهندڙن بڪرين جيان هڪ کي هيٺ ويهي پيءُ کي مٿان لنگهي ويٺو ڏيڻو پوندو آهي. توهانجي ماءُ سدائين هنجي ڌڙڪي داب ۾ رهي. پتي پتي پريم - مٿين زمالي جو، استري پرش وارو دوستائو پريم ڇا ٿيندو آهي. اهو هنجي سمجهڻ کان ٻاهر هو. هن پنهنجو سارو ناري پريم سميت، مائري ڀاءُ ۾ آڻي، توهان مٿي پٽن مٿان پلتي ڇڏيو هو. مان مٿين قسم جي دوستائي پيار جي ويچارن سان گهر ۾ گهڙيس. جنهن کي هوءَ سمجهي نه سگهي. توهان به فقط شاديءَ جي نواڻ مٿين انکي سمجهيو ۽ انکانپوءِ هر وقت توهانجي وڏين اکين ۾ هڪ ڊپ اٿلندو محسوس ٿيڻ لڳم. هر ڳالهه تي چوڻ لڳا: هيڏي وڏي گهر جي ننهن لاءِ اسٽيج تي ناچ يا اهڙن جهڙن ماڻهن سان گهر ۾ گڏجڻ نه ڪين ٿو....

اڪثر شام جو توهان جا دوست توهان وٽ محفل لڳائيندا هئا، ڪڏهن سندن زالون يا پيرون به گڏ هونديون هئن. توهانجي گيتن، غزلن تي واہ واہ پوندي هئي. منهنجي اکين ۾ پاڻي تري ايندو هو مان پنهنجي ڪمري ڏي هلي ويندي هئس. ڪڏهن ڪڏهن پٺيان ٻڌندي هئس، ”هن کي گاني مان مزو نه ايندي آهي!“ ۽ پنهنجي ڪمري ۾ وڃي، وهائي ۾ منهن وڃي، خوب روئندي هئس. توهين، منهنجي پتي هجڻ جي حيثيت سنڀالي رات جو 12 بجي منهنجي پلنگ وٽ اچي پچندا هئا. ”ڇاڻو توهان کي منهنجي ڳڻڻ تي واہ واہ توهان کي ڀاءُ نه پيئي ...“

اوه منهنجي زخم تي لوڻ! قٽيل من، واہ واہ جي نشي ۾ ٿاڻ ٿيل پتيءَ کي ڇاچوي؟ مان ته محفل مان انڪري اتي مٿي هئي جو سمجهيم پتيءَ ته مون کي پنهنجي ڪلا پيش ڪرڻ ۾ به ته واہ واہ جو سڪ ملندو آهي! هيءُ نوجوان پتي، پاڻ واہ واہ جو ساڻ ڇڪڻ کان پوءِ به، منهنجي من کي چوڪين ٿو سمجهي! مون کي هر وقت اسٽيج کان روڪيو ڇو ٿو وڃي؟ توکيو ڇو ٿو وڃي؟

هڪ ڀيري ساهس ڪري، من جو مونجهارو توهان اڳيان به رکيم. ليڪن توهانجون نظرون مون کي جواب ڏيڻ مهل ور ور ڪري بلبلن جن جي ڪمري طرف ڪڇي ٿي ويئون. توهان جو جواب مون کي بلڪل ياد آهي. توهان چيو هو. هن ديس ۾ عورت ۽ مرد جو پنهنجو پنهنجو درجو آهي. تون ڪلاڪار آهين، ڀلي هج. آرسِيءَ اڳيان نچي ٿي پنهنجو من بهلا، پر تنهنجو اسڪولن ۾ وڃي ٻارن کي ناچ سيکارڻ يا خود اسٽيج تي اچڻ بلبلن جن کي بلڪل مٿي پسند ناهي ...

بلبلن جن تبليجن آهن، ليڪن توهان؟؟.... ان وقت استري پرش جي هڪ جهڙائيءَ واري مٿين ناتِي جو ڪوبه آدر نه ڪري. ”توهان چيو هو: تون حد کان وڌيڪ ٿي ڳالهائين هن گهر ۾ بلبلن جو حڪم نه مڃڻ معنيٰ گهر کان ٻاهر هجڻ سمجهي؟“

ان رات مون درياه جيترو رنو هوندو ليڪن سيمبيسوڊ! صبح جو مان ننڊ مان مٿي نه اٿيس. توهان ڊاڪٽر گهرايو هو. سندس ڊوڪٽر سان مان سڃاڳ ٿيس. ڪجهه ڏينهن بعد ڊاڪٽر چيو هو: هيڏي سندس، شاهي گهر اندر، ڪا استري ايترو ڊڪي رهي، جو بيهوش ٿي وڃي، سا ڳالهه مون کي سمجهه ۾ نٿي اچي؟

منهنجو من ته ڳچيءَ تڏين ڀريل هو. مان چلڪي پيس - من ته ڪٿي. ڪنهن سان چلندي، چوٽڪارو ته ملي! ۽ ڊاڪٽر تي پيو منهنجو همدرد. منهنجو همدرد. سندس ئي صلاح تي. مونکي وري بهارن کي ڊارما سيڪارڻ يا ڪڏهن ڪنهن دور دراز ڳوٺ ۾ لرت پيش ڪرڻ جي موڪل ملي ويندي هئي. ننڍڙا گل، روشن ۽ مينا آيا ته توهان جي ماءُ به منهنجي ويجهو ملڻي مگر هو ۽ پنهنجي ماتري پريم جي سڪل ٻوٽي کي وري تازي ڪرڻ لاءِ پنهنجي بهارن کي ڪٿي ويهي! مان مڃيان ٿي. مون ۾ بهارن سان ايترو نرم ورتاءُ ڪرڻ جو ڏانءُ اڃا پئدا نه ٿيو هو. مگر انهن کانسواءِ ته منهنجي جيوت تباهي ڇڏي سگهو وڻ! هونءِ به هيڏي وڏي گهر ۾، جتي پاڻيءَ گلاس به نوڪر ڏين اني ماءُ کي بهارن جي ڪهڙي تي پرگهور لهڻي پوي!

منهنجي دوستانن پيار کان وانجهيل من اندر، ماتري پيار کان هٽيل من اندر، ڊاڪٽر جي همدرد هڪ نرم نازڪ سلو پئدا ڪيو. مان ڪيڏي ڦٽو ڪيو! ليڪن توهان هڪ ڏينهن چيو: هي سالو ڊاڪٽر ڏينهن ۾ هڪ به ڀيرو ضرور ٿو اچي - مبلجان کي ته ڏاڍو غصو ٿو اچي هن بيڪار انسان تي.

من ۾ چيم، پتي ديوا! اتي پنهنجو آستان سنڀال - پنهنجي پٽيءَ کي بهانن ورتل ڇڏي. رائي، تنهنجي من اندر ڪوبه دڪ هجي، مونکي بهڙاءُ مگر پرش جي فرض سنڀاليندي، پٽيءَ جي فرض وساري ڇڏڻ واري کي ڪير اهو سڀ ياد ڪرڻي! مون وقت فقط ايترو چيو هو ته هي گهر ته سڄو ڏينهن مهمان سرائي ٿو رهي! ان ۾ مهمان وڌيڪ اچڻ سان ڪهڙو ٿو فرق پوي؟ توهان ڌمال ڪڍي ورائيو هوم: اهو فرق تون نه سمجهاءُ مونکي - مان خوب ٿو ڄاڻان!

پهڻي ڏينهن تي، خود مبلجان اچي چيو: ”ڊاڪٽر جو هتي ريل چيل اچڻ، مونکي پسند ڪونهي. جي کيس اچڻ منع نه ڪئي لڳي، ته ٻڌي ڇڏ - تولا به هن گهر ۾ جاءِ ڪانهي!“

مون کان هيءَ بي عزتي، ملڙيءَ جو آرڊر برداشت نه ٿي سگهيو. نه ته ڊاڪٽر ڪامون لاءِ ايڏي اهميت ته رکي ڪانه ٿي، جنهن کانسواءِ مان رهي نه سگهان ها! آخر شادي ڪيل عورت به بهارن جي ماءُ هجڻ کان پوءِ به، توهان جي گهر ۾ عزت جي لائق ناهي ته انجو گهر ۾ رهڻي اهميت ٿو رکي؟

۽ مان، توهان جو پتي پٽو پلو مان چوڙي توهانجي دل جي سختيءَ ڀريل طاق مٿان رکي آيس. هڪ دفعو وري به، ڪن وچ وارن مونکي توهان وٽ واپس اچڻ لاءِ چيو هو. ليڪن مون جواب ڏنو هو: ”اگر پتي ديو خود اچي ڪوئي وڃي، ته وينديس.“ توهان وٽان جواب آيو - ”جيئن پاڻي نڪري ويئي آهي، تيئن پاڻي اچي!“.... ڪيڏي نه ننڍي آهي! ڇا واقعي مان پاڻي نڪري ويئي هئس؟

۽ سڀا مٿان جي پرمپرا نباهيندي، مون مري وڃڻ قبول ڪيو، پر توهان وٽ موٽي، اڳي کان وڌيڪ بي عزتو ٿيڻ کان انڪار ڪيو.

ڪاش! هڪ مٿين رام جو جنم مٿي هن ديس ۾ ۽ هڪ وجهي مٿي ڪٿي وٺي سڀا مٿا کي، دڪن جي اڪيلي بهن منجهان! شڪتيون بدن اندر، ميٺ جهڙو من! سڀا کي ڪڙو ڪري چوي: ”هل منهنجي جيون ساڻن - توکان سواءِ منهنجو ڪوئي ڀڳي سڦل ڪونهي، ڪٿي پرمپرا پورڻ نٿي لڳي! مني هل مونسان!“

نيلو.

مون خط پڙهي بند ڪيو آهي. پر خط مان وڌايل هٿ منهنجي اڳيان پيو ڦري. سمجهان ٿو، طلاق نامو وٺڻ کانپوءِ به منهنجو اتي وڃڻ ۽ پنهنجن بهارن جي ماءُ کي ”مومل مٺي“ سڏي وٺي اچڻ منهنجي گهرجي پاتين کي اصل ڪين وڻندو. ليڪن هيڏو وڻ ڪو اڪيلو رهي. پنهنجن ماڻهن جي هيڏي ۽ بستيءَ وچ، پانڪي قياس پرين نظرن جو نشانو ٿيندو ڏٺو اٿم، سو چامون کي وڻندو رهيو آهي؟ هيترين زالن مردن جون همدرد ۽ قياس سببان وڌايل به ڳريون، پنهنجي استري جي وڌايل هٿ جي پيٽ ۾ ڪجهه ڪينهن. پريوار جي نڪتچيني اگر اسانجي مٿين زماني جي جوانن ۽ جوانن جي

لاءِ قاسيءَ جي رسي ٻڌجي پوندي ته مان انکي توڙي ٻاهر نڪري ويندس.
لڳي تو منهنجي هٿ ۾ لفافو ناهي، هڪ دوست جو نينهن جي نات جو اڳيان وڌايل هٿ آهي.